

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 octombrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015, declarat de avocatul Kușnir Mariana în numele inculpatului

Ciobanu Vasile Gheorghe, născut la 05 iunie 1986, originar și domiciliat în s.Colibași, r-nul Cahul.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.04.2011 - 07.03.2013,

Instanța de apel: 08.10.2013 - 27.11.2013,
20.06.2014 - 07.04.2015,

Instanța de recurs: 04.02.2014 - 20.05.2014,
24.06.2015 - 06.10.2015.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 07 martie 2013, Ciobanu Vasile a fost condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 4 ani închisoare.

În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătoriei Cahul din 24 martie 2009, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Ciobanu Vasile, la 06 martie 2011, aproximativ la ora 22.30, aflându-se în curtea Grădiniței de copii nr.52, amplasată pe str.Calea Ieșilor, mun.Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, folosind amenințări cu răfuială fizică, a pătruns forțat în incinta grădiniței, unde se aflau Cojocaru Felicia, Rizu Veronica, Ajder Nina și Dulghieru Eugenia, cerînd ca cet.Cojocaru Felicia, care este logodnica lui, să-l urmeze. La refuzul de a-l urma, Ciobanu Vasile a apucat-o de gît pe cet.Ajder Nina și a lovit-o peste față de două ori pentru că ultima o apăra pe Cojocaru Felicia. Ulterior, continuîndu-și acțiunile huliganice, demonstrînd o deosebită obraznicie, Ciobanu Vasile i-a aplicat lui Rizu Veronica, care s-a implicat în apărarea lui Cojocaru Felicia, o lovitură cu cuțitul în regiunea toracică cauzîndu-i, conform

raportului de expertiză medico-legală nr.711/D din 25 martie 2011, plagă tăiată nepenetrantă a hemitoracelui stîng, care se califică ca vătămări corporale ușoare.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul și avocatul I.Ciofu, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și încetarea procesului penal în baza art.287 alin.(3) Cod penal, cu atragerea acestuia la răspundere contravențională, deoarece dînsul nu a avut scopul de a aplica cuțitul și nici de a cauza careva leziuni corporale; cearta s-a început după ce inculpatul V.Ciobanu a fost îmbrîncit, fiind provocat și adus la o stare de afect, iar instanța de judecată nu a ținut cont de declarațiile martorilor și a părților vătămate, care au declarat că inculpatul a început a vorbi cu un ton ridicat doar după ce logodnica sa F.Cojocarul a refuzat să meargă acasă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de inculpat și avocat.

Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui V.Ciobanu în săvîrșirea infracțiunii imputate, fiind bazate pe declarațiile inculpatului V.Ciobanu, a părților vătămate V.Rizu, N.Ajder, F.Cojocarul, a martorului E.Dulghieru, date atît la urmărirea penală, cît și în cadrul cercetării judecătorești, care coroborează cu materialele cauzei, și anume procesele-verbale de cercetare la fața locului, de examinare a obiectului, raportul de expertiză medico-legală nr.71 l/D din 25.03.2011.

Astfel, instanța de apel a conchis că, probele nominalizate coroborează între ele și formează un ansamblu probatoriu, prin care se dovedește pe deplin vinovăția inculpatului, acțiunile acestuia corect fiind încadrate în baza art.287 alin.(3) Cod penal.

La fel, instanța de apel a menționat că, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, prima instanță corect a aplicat prevederile art.7, 75, 76-77 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana inculpatului, care anterior a fost judecat, de circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea și just a concluzionat că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

5. Împotriva hotărîrii nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul I.Ciofu în numele inculpatului care, invocînd ca temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de încetare a procesului penal, cu atragerea inculpatului la răspundere contravențională, invocînd că instanțele judecătorești greșit au dat apreciere probelor cauzei, deoarece inculpatul nu a avut scopul aplicării careva leziuni corporale, el fiind provocat de părțile vătămate, mai mult ca atît în ședința instanței de apel nu au fost prezente părțile vătămate, prin ce a fost încălcat principiul contradictorialității în procesul penal, cît și dreptul inculpatului la un proces echitabil, la aplicarea pedepsei cu închisoare nu s-a ținut cont că inculpatul a recunoscut vina s-a căit sincer de cele comise a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, recuperînd prejudiciul material părții vătămate.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20 mai 2014, a fost admis recursul avocatului I.Ciofu în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Colegiul penal a reținut că, verificînd legalitatea soluției date de instanța de apel în privința lui V.Ciobanu, s-a stabilit că hotărîrea a fost adoptată fără cercetarea și verificarea în mod public a probelor prezentate în cauză, cu consemnarea lor în procesul-verbal, astfel instanța nu a examinat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță; inculpatul a fost audiat pur formal, iar părțile vătămate, care la urmărirea penală, cît și în ședința de judecată, au explicat cum s-a desfășurat evenimentele incidentului, au fost audiate în instanța de apel superficial, declarațiile martorului E.Dulghieru, care au fost apreciate critic, nu au fost date citirii, fără a le enumera în modul și ordinea stabilită.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de inculpat și avocat.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei dînd probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului V.Ciobanu în săvîrșirea infracțiunii imputate, care se confirmă prin probele acumulate la urmărirea penală și cercetate atît în prima instanță, cît și în instanța de apel, și anume prin declarațiile inculpatului V.Ciobanu, a părților vătămate V.Rizu, N.Adjer, F.Cojocar, a martorului E.Dulghieru și actele cauzei - procesele-verbale de cercetare la fața locului, de examinare a obiectului, raportul de expertiză medico-legală nr.711/D din 25.03.2011, probe care, analizate în ansamblu, coroborează între ele și confirmă vina lui V.Ciobanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia fiind justă.

Totodată, instanța de apel a respins argumentul apelantului, precum că cauza s-a examinat în lipsa inculpatului, el fiind plecat peste hotare, or din materialele cauzei rezultă că inculpatul la 17.06.2011 a fost audiat de către prima instanță, fiind asistat de către avocat, astfel nefiind încălcate drepturile inculpatului (f.d.145-147).

Instanța de apel a constatat că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, prima instanță a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, considerînd că corectarea și reeducarea lui poate avea loc doar în condițiile izolării acestuia de societate.

8. Hotărîrea nominalizată este atacată cu recurs ordinar de către avocatul M.Kușnir în numele inculpatului care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.5), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că la examinarea cauzei instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității în procesul penal; părerile părților vătămate, care nu au pretenții materiale și morale față de inculpat nu au fost luate în considerație, cauza în instanța de apel fiind examinată în lipsa acestora, care nu și-au expus în ședință părerea, astfel fiind încălcat dreptul inculpatului la autoapărare; instanța i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră, fără a ține cont că acesta a recunoscut vina, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, recuperînd părții vătămate prejudiciul material; instanța de apel nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs invocate în decizia anterioară, încălcînd astfel prevederile art.436 Cod de procedură penală.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauzei penale, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. La judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în prima instanță.

Potrivit art.451 Cod de procedură penală, procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.

Din conținutul art.436 Cod de procedură penală rezultă că, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii, în măsura în care situația de fapt rămîne cea avută în vedere la soluționarea recursului.

Colegiul penal constată că, aceste prevederi legale, deși sînt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Astfel, în decizia din 20 mai 2014 instanța de recurs, cașînd decizia instanței de apel și dispunînd rejudecarea cauzei, a indicat că *„decizia instanței de apel a fost adoptată fără cercetarea și verificarea în mod public a probelor prezentate în cauză cu consemnarea lor în procesul verbal, astfel instanța nu a examinat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță; inculpatul a fost audiat pur formal, iar părțile vătămate, care la urmărirea penală, cît și în ședința de judecată, au explicat cum s-a desfășurat evenimentele incidentului, au fost audiate în instanța de apel superficial, declarațiile martorului E.Dulghieru, care au fost apreciate critic, nu au fost date citirii, fără a le enumera în modul corespunzător”*.

Rejudecînd cauza, instanța nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs invocate în decizia din 20 mai 2014, și din nou a audiat inculpatul superficial, examinînd cauza fără audierea în ședința de judecată a părților vătămate F.Cojocar, N.Ajder, V.Rizu, a martorului E.Dulghieru, *declarațiile căroră nici nu au fost cercetate și verificate de instanță, și nu au fost consemnate în procesul-verbal*, înșă, contrar prevederilor art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, și-a întemeiat concluziile de vinovăție a inculpatului pe aceste probe (f.d.36-37, 44-46 v.2).

Totodată, reieșind din materialele cauzei, prima instanță, în seama inculpatului a reținut circumstanța agravantă *„săvîrșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată”*, la stabilirea pedepsei motivînd cuantumul ei prin prezența acestei circumstanțe agravante, care a fost menținută și de instanța de apel (f.d.150, v.1, f.d.46 v.2). Înșă, după cum rezultă din textul rechizitoriului, organul de urmărire penală nu i-a reținut în seama lui V.Ciobanu această circumstanță agravantă (f.d.85 v.1).

Astfel, Colegiul penal constată că, reținînd circumstanța agravantă *„săvîrșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată”*, prevăzută de

art.77 alin.(1) lit.a) Cod penal, ca prezentă în cauză, de care inculpatul V.Ciobanu nu a fost învinuit prin rechizitoriu, prima instanță a comis o eroare de drept depășind volumul învinuirii, iar instanța de apel nu a corectat eroarea dată.

Colegiul penal conchide că, în cauză au fost încălcate prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, care stipulează că judecarea cauzei se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Reieșind din cele expuse, în cauză se constată temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece hotărîrea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrea contestată și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, recursul ordinar declarat de către avocatul M.Kușnir în numele lui V.Ciobanu urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Procedura de rejudecare și limitele acesteia se va desfășura în condițiile prevăzute la art.436 Cod de procedură penală, concomitent verificîndu-se și motivele invocate în recursul ordinar în limita competenței.

10. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Kușnir Mariana în numele inculpatului Ciobanu Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 în cauza penală în privința lui Ciobanu Vasile și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 05 noiembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun